

اتاق فرار

ورودی به موضوع اتاق های فرار فیزیکی و مجازی

- **فرونش اعلامی،** عضو گروه تربیتی دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید بهشتی
- **خدیجه قنبری ها،** دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه شهید بهشتی

کلیدواژه ها: اتاق فرار، مجازی و فیزیکی، آموزش، تدریس

با ظهور ابزارهای جدید آموزشی و استفاده از عوامل متفاوت در آموزش و دخالت آن ها، روش های جدیدی در یادگیری و انتقال دانش به وجود آمده اند. در عصر تغییر و نوآوری، روش های تدریس باید تغییر یابند و معلمان باید خود عامل تغییر باشند. امروزه بیش از گذشته به کلاس های جذاب نیازمندیم.

اتاق فرار در چند سال گذشته محبوبیت زیادی پیدا کرده است. در این اتاق ها بازی هایی وجود دارند که یادگیرندگان برای پیروزی باید چالش هایی انجام دهند. اولین نسل از اتاق های فرار بر معماهای منطقی دشوار متمرکز بود. اما امروزه این اتاق ها در محیط های قابل پیش بینی، پرچالش و با کیفیت بالا طراحی می شوند.

اتاق فرار چیست؟

اتاق فرار مبتنی بر یک مسئله است که باید در زمانی محدود حل شود و به مشارکت کنندگانی فعال و چابک نیاز دارد و شامل تیمی از بازیکنان است که سرنخ هایی را کشف، معماها را حل و وظایف خود را انجام می دهند. بازیکنان در اساس نقش شخصیت های گوناگون را بازی می کنند. بحث مدیریت زمان و تأثیرات بیرونی برای ایجاد یک واکنش پرشور به منظور رفع چالش به موقع، از ویژگی های این اتاق ها است. در ابتدای بازی، چالش ها ممکن است دسترسی ناپذیر باشند، ولیکن یادگیری تجسم یافته را تسهیل و همکاری را ترغیب می کنند. اتاق فرار با ایجاد فضایی برای تعامل و موسیقی مرتبط با چالش، حضور و ارتباطات حرفه ای و فنی را در مکان های غیرمنتظره هیجان انگیز می کند. اتاق های فرار متعددی تعریف شده اند:

● **اتاق فرار رقابتی:** کار گروهی لازمه اتاق فرار رقابتی است. با این حال اتاق هایی وجود دارند که از طبیعت رقابتی بازیکن استفاده می کنند. برخی این امکان را دارند که گروه ها در اتاق های یکسان با یکدیگر کار کنند، در حالی که برنده اولین کسی است که فرار می کند.

● **اتاق فرار مبتنی بر امتیاز:** هر گروه می تواند با امتیازهایی

که براساس وظایف، زمان و مجازات به آن ها اختصاص می یابد، به هدف برسد.

● **رویداد فرار در مقیاس بزرگ:** این رویداد را گروه های مختلفی انجام می دهند که همگی در یک اتاق به طور هم زمان در محدوده زمانی معینی بازی می کنند. اگرچه گروه ها از یکدیگر مستقل هستند، یک عنصر رقابتی جزئی وجود دارد که در آن سعی می کنند چالش ها را در سریع ترین زمان حل کنند.

اتاق فرار آموزشی چیست؟

مکانی که معلمان در کلاس خود برای دستیابی به یادگیری بهتر طراحی می کنند. برای نمونه، ادغام یادگیری فردی و مشارکتی و همچنین فضاهای فیزیکی و رقمی (دیجیتالی). طراحی اتاق با دارا بودن وظایفی متعدد از هر طرف، یادگیرندگان را رودررو با یکدیگر قرار می دهد و از آن ها می خواهد به صورت جداگانه در دنیای رقمی یا فیزیکی با یکدیگر همکاری کنند. اتاق های فرار در آموزش و پرورش در حال یافتن راهی برای آموزش بهتر در سراسر جهان هستند (نیکلسون، ۲۰۱۵). اتاق های فرار هم از حیث کارگروهی و هم آموزش و یادگیری محبوبیت بسیاری پیدا کرده اند.

اتاق فرار آموزشی مجازی

اتاق فرار آموزشی مجازی روشی جذاب برای جذب یادگیرندگان و حل معماهای چالش‌انگیز یا معماهای مربوط به مطالبی است که می‌آموزند. یادگیرندگان به جای صرف هزینه برای خرید ابزار اتاق فرار و مخفی کردن آن‌ها در کلاس درس، می‌توانند اتاق فرار خود را با قالب رقمی طراحی کنند. اتاق فرار مجازی شامل یک سری معما، سؤال و قطعه فیلم ویدئویی از طریق وبگاه گوگل است. معماهای موجود در صفحه وبگاه گوگل در قالب تصویر و متن قرار می‌گیرند. یادگیرندگان باید برای بیرون رفتن از اتاق فرار مجازی تمام پاسخ‌های صحیح را در وبگاه گوگل دریافت کنند. اتاق فرار مجازی یک روش تعاملی برای یادگیرندگان به وجود می‌آورد تا بتوانند فعالیت‌های مجازی را تجربه کنند، از راه دور به هم بپیوندند و بر هیجان یادگیرندگان بیفزایند تا از یادگیری لذت ببرند و این یک موفقیت بزرگ است.

مهارت‌های لازم در اتاق فرار

اتاق فرار آموزشی ترکیبی از چالش‌های جسمی و روحی است. اتاق‌های فرار سعی در شبیه‌سازی تجربه رفتارشدن دارند و این ممکن است به مهارت‌هایی مانند استفاده از پله‌ها، نردبان‌ها و راه‌هایی برای خزیدن نیاز داشته باشد. یک بازی فرار ممکن است شامل تعدادی معمای ریاضی، برخی معماهای تصویری، یک معمای کلمه‌ای و تعدادی شیء برای پیدا کردن باشد. ممکن است دکمه‌هایی در اطراف اتاق وجود داشته باشند و افراد نیاز به فشردن آن‌ها داشته باشند. همچنین، باید تیمی متشکل از افراد با مهارت‌های متفاوت تشکیل شود.

نتیجه

اتاق‌های فرار که به‌عنوان تفریح و سرگرمی شناخته می‌شدند، امروزه، با توجه به چالشی بودن و تیمی کار رانشان، مورد توجه بسیاری از محیط‌های آموزشی قرار گرفته‌اند. اتاق‌های فرار آموزشی در فضاهای یادگیری سودمندند. این روش‌ها نوآوری را در آموزش ترویج می‌کنند. اتاق فرار آموزشی شیوه‌های سنتی و متمرکز آموزش را در درس‌هایی که برای یادگیرندگان جذاب نیستند نیز برهم می‌زند و انگیزه یادگیری ایجاد می‌کند. اتاق فرار تفکر خلاق و انتقادی را تقویت می‌کند. همچنین، برای تقویت مهارت‌های کار تیمی استفاده بسیاری دارد. در انواع درس‌ها و در همه دوره‌های تحصیلی قابلیت اجرا دارد و از همه مهم‌تر یادگیرندگان می‌توانند در طراحی اتاق فرار مشارکت کنند. اتاق فرار می‌تواند به‌صورت ذهنی و جسمی یادگیرندگان را در یادگیری مشارکت دهد. به‌صورت فیزیکی یا دیجیتال طراحی شود و رویکردی در یادگیری محسوب شود. از اتاق فرار می‌توان برای تکالیف دانش‌آموزان استفاده کرد.

اتاق فرار آموزشی بر دانش می‌افزاید و به‌عنوان بستری برای استفاده فعال از کار گروهی و ارتباطات گروه‌محور عمل می‌کند که در آن از مواد و روش‌های آموزشی از جمله جورچین‌ها استفاده می‌شود و کار گروهی و مفاهیم ارتباطی را به روشی منحصربه‌فرد و هیجان‌انگیز آموزش می‌دهد. اتاق‌های فرار فرصتی برای ترکیب جنبه‌های مثبت بهبود یادگیری فراگیرندگان در زمینه‌های بازی‌گونه‌اند. اتاق فرار در چندین نمونه طراحی می‌شود. مراحل را معلم، به‌عنوان راهنما، برای تسهیل فرایند یادگیری تعریف می‌کند. وظایف یادگیرندگان بر کاربرد دانش به‌دست‌آمده در مرحله مفهوم‌سازی یادگیری با هدف نهایی فرار از اتاق است که به معنی دستیابی و تقویت محتوا در فرایند یادگیری است. اتاق فرار آموزشی با راهبرد روش‌شناختی، یکی از نمونه‌های بازی در اتاق فرار است. این رویکرد نوآورانه تدریس بر حل مسئله واقعی، ساختگی و مهم در یک موقعیت خاص و در زمانی محدود تمرکز دارد. یادگیرندگان باید راه‌حلی برای همکاری ارائه دهند. معلم نقش فعال کردن و مشارکت دادن همه فراگیرندگان را دارد که در یک اتاق قفل شده‌اند و باید مشکلات، آزمایش‌ها یا معماهایی را حل کنند تا بتوانند جایی را که در آن قرار دارند، ترک کنند.

کاربرد اتاق فرار آموزشی

اتاق فرار آموزشی یادگیری را با علاقه یادگیرندگان تطبیق می‌دهد و به درک مطالب مفید آموزشی و توسعه دانش و مهارت‌های یادگیرندگان کمک می‌کند. این روش شامل کاربرد بازی با استفاده از عناصر بازی یا ساختارها در فضای مدرسه است که می‌تواند با مشارکت آزادانه و داوطلبانه در دنیای خیالی، با کدها و هنجارها ارتباط داشته باشد. این روش انگیزه دانش‌آموزان را بهبود می‌بخشد. زیرا فعالیتی که باید انجام شود، به‌عنوان چالشی جذاب برای شرکت‌کنندگان ارائه می‌شود. از جمله مزایای آن استفاده از مهارت‌های عملی، تقویت تفکر خلاق و انتقادی، تعهد به انجام وظیفه، علاقه به اقدامات یادگیری، جذابیت یادگیری، مهارت‌های اجتماعی موردنیاز برای تعامل مؤثر در تمرین‌های گروهی و بهبود رفتار و نگرش یادگیرندگان است.

نمونه: کاربرد اتاق فرار آموزشی در درس ریاضیات

تدریس درس ریاضی از طریق معماهای اتاق فرار موجب تغییر در پیشرفت یادگیرندگان می‌شود (هیت، برزنی گلرث، ۲۰۱۷). یادگیرندگان در گروه‌های دو تا سه نفره قرار می‌گیرند، کار تیمی انجام می‌دهند و یادگیری ریاضیات با فرایندهایی مانند تحقیق، تأمل، استدلال، یافتن ارتباطات و غیره مرتبط است. معلم اتاقی را طراحی می‌کند که یادگیرندگان برای بازکردن در و خروج از آن باید چند مسئله و معمای مرتبط با موضوع درسی را حل کنند و رمز خروج از اتاق را از ترکیب جواب مسئله‌ها پیدا کنند.

منابع

- Nicholson, S. (2015). Peeking behind the locked door: A survey of escape room facilities. White Paper available at <http://scottnicholson.com/pubs/erfacwhite.pdf>
- Marijel Melo (2019), Teaching Technical Writing through Designing a Running Escape Rooms, Interdisciplinary Journal of Popular Culture and Pedagogy.
- Serhii A. Voloshynov, Halyna V. Popova, Alona Y. Yurzenko and Ekaterina O. Shmeltser, The use of digital escape room in educational electronic environment of maritime higher education in stitutions, CTE Workshop Proceedings, 2020, Vol. 7: CTE-2019, pp. 347-359